

Думає собі Касіяниха, що то буде. Чоловік вчора вернув з фронту, напився води і спить. Чути від нього сажу із колійового вугля. На горні блимає каганчик. Коло неї з одного боку раз по раз розкривається величенька дівчинка слюбна, з-перед війни. А московський байстрюк раз по раз шукає грудий. На стіні відбивається її кругла грудь, як гора, а губи байстрючка виглядають на стіні, як пажерливий змій. Думає вона собі, що цей хлопець, як опир, витягнув в себе всю її жіночу честь і ще всю мою кров витягне.

— Як же ж то буде, як чоловік встане, тото буде ці довгі кіски обмотувати коло своїх рук, тото буде волочити моє біле тіло попід лави та попід сішки. А потім притягне до порога, і тіло лишиться в хаті, а голова брикне до хорім, аби кров з неї пси лизали. Так, суко, будеш покутувати гріх! А це моє щенятко пропаде у бруді і нарузі, ніхто йому сорочини не дасть, а як, не дай боже, виросте, то буде блукати без мня наймитюгою, навіть не буде чути про свого батька, який на широкім степі нічого про нього не буде знати. Мій боже, чого ти мене так тяжко скарав, що-сь відібрав мені розум, як він дивився в мої гарні очі і моїми косами напихав свої пазухи у шинелю. Ти, боже, винен, бо ти відобрав мені розум. Моргаєш на мене ясними зіздами і смієшся. Будь такий проклятий, як я.

— То моя мама стояла два дні коло одвірка, смутна і скривджена на своїй честі, а мої сестри сльозами прали пелінки байстрюкові. А батько не входив тижнями до хати, лиш надворі їв свій сухий кавалок хліба. Піп у церкві прокляв мене, люди минали мене. Такого тягару скала на собі не здержала би. І я лиш тому не скочила в Дунай, бо мій байстрюк шовковими очима сміявся до мене.

Вона вхопила дитину, притиснула до себе та приповідала:

— Хто би мені дав таку міць, щоби я тепер вийшла надвір, щоби-м наострила ніж та застромила йому в саме серце. Ой, боже, ти даєш принуку до гріха, але не даєш сили змити гріх. Не вб'ю тебе, небоже, хоча чую в собі мус, моє серце трясеться, як павутина на вітрі, ох, коби я могла виймати своє серце і запхати тобі його в горло, щоби ти вмирав з двома серцями, а я без одного.

Рано,

— Це чия дитина?

— Та знаєш, що не твоя, лиш моя.

— Та й цю вигодуємо.

— Ні, я не хочу, щоби ти мої діти годував, я собі сама погодую.

Вона притулила до себе хлопця залізними руками, думала, що бахне сокирою, і воліла, щоби вперед сама загинула, аби не дивитися на судороги маленьких ручок.

— А-га, то ти баба, чоловіче, то ти не жартуєш, то тобі легко нести ганьбу своєї жінки.

— Ти знаєш, що відколи я стала курвою, то до мене дзвонять у вікна всі хабалі, я тобі більше не жінка, такої жінки тобі не треба.

— Лишаю тобі Катерину, вона величенька, вона твоя, я собі йду геть з моєю дитиною.

Зі скрині вибирала своє віно. Для себе взяла дві сорочці і кожушинку.

— Це решта,— каже,— для Катерини, вона дуже розумна і чемна, тобі з нею буде дуже добре.

Вона йшла вулицею з дитиною.

За нею мати і батько, і сестри, і сусіди, всі кричали:

— Не йди, не йди.

Але вона майже бігла, і як вийшла на гору і зобачила стовпи високих гір і ясні ріки, то глибоко відітхнула, дала грудь синові і шептала:

— Гріху, мій гріху. Я тебе відпокутую, і ти в мене виростеш великий, мій сину.